

Het Rhodesgoed in Kachtem

Situering

Het domeinbos Rhodesgoed ligt in Izegem en is ongeveer 40 hectare groot. In 1995 en 1996 kocht het Vlaamse Gewest hier landbouwgrond om er een nieuw bos aan te leggen. De aanplanting van dit bos startte in 1995 en duurde tot 2002. In samenwerking met de stad Izegem werden verschillende bosplantacties georganiseerd en zo werd een nieuw bosgeboren. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) beheert het gebied. Via gewestplanwijzing kreeg het Rhodesgoed de bestemming bosgebied.

Geschiedenis

De heerlijkheid Rode was een grote heerlijkheid in Kachtem, die ook gronden had in Roeselare, Rumbek, Emelgem, Izegem en Oekene. Op de heerlijkheid lagen talrijke hoeven en huizen die eigendom waren van verschillende boeren of burgers. De voornaamste hoeve van een heerlijkheid bleef steeds eigendom van de heer. Voor Rode was dat het Rhodesgoed. Het oorspronkelijke Rhodesgoed lag aan de samenvloeiing van de Rhodesbeek en de Mandel. Dit ligt ongeveer ter hoogte van de afrit 7 (haven) langs de E403. Deze boerderij was 43 ha groot. Zoals gebruikelijk was het Rhodesgoed omwald en bestond het woongedeelte uit een opperhof en twee bewoonde neerhoven. Het grondplan van de huidige Rhodeshoeve verschilt van de vroegere indeling. Verder waren er akkers, bossen, vijvers en een veengebied. De familie van Rode was afkomstig van Schelderode (Oost-Vlaanderen) en had ook bezittingen in West-Vlaanderen. Vóór 1216 verkocht Radulf van Rode, heer van Schelderode en Melle, de goederen die hij bezat in Emelgem en Kachtem. Het Rhodesgoed maakte daar deel van uit. De heerlijkheid Rode ging via opvolging of huwelijk over in de handen van verschillende adellijke families. Soms werd het ook gewoon door verkocht. In de Franse tijd werd het Rhodesgoed opgekocht door de Franse baron de Warengien uit Parijs. Zijn achterkleinkinderen waren de laatste eigenaars van het Rhodesgoed. Op de kaart van de Ferraris van ongeveer 1780 is de hoeve Rhodesgoed nog omwald. Langs de Rhodebeek is er bos. De Rhodebeek zelf vormt centraal in het gebied een moerassige depressie met een vijver. Ook op de kaart van Vandermaelen van omstreeks 1850 merken we nog redelijk wat bos in de omgeving van de beek. Rond 1884 (kaart NGI) bleven daar maar twee kleine bosjes van over. Langs de beek liggen er op dat ogenblik hooilanden of hooiweiden. De rest is akker.

In 1995 kocht het Vlaamse Gewest de landerijen: 35 hectare landbouwgrond. Er werd onmiddellijk gestart met de aanleg van een nieuw bos. Maar een kleine 6 hectare, den Elleput, bleef eigendom van de Franse eigenaars en werd verpacht aan een landbouwer. De stad Izegem verwierf op 21 augustus 1995 de hofplaats en de gebouwen van het Rhodesgoed, met een totale oppervlakte van 1 hectare 30 are. Deze site werd later openbaar verkocht maar met als voorwaarden dat er een cafetaria en een natuureducatieve ruimte moest komen. Door de nieuwe eigenaar werd de boerderij grondig en stijlvol gerestaureerd.

Natuurwaarden en beheer

Bij de bosaanplant werd hoofdzakelijk gekozen voor loofhout. Naarmate het bos ouder wordt, zal de ecologische waarde ervan toenemen. Ongeveer 15 hectare is beplant met pionierboomsoorten zoals wilg en populier. Die snelgroeiende soorten koloniseren de bodem en bereiden die voor op meer langlevende soorten. Ze creëren al vlug een bosbeeld. Van bij de beginfase werd ook ongeveer 13 hectare beplant met trager groeiende en langlevende soorten zoals zomereik, gewone es, zoete kers, beuk en haagbeuk. Twee hectare tamme kastanje en els zullen als hakhout beheerd worden. Tamme kastanje levert immers prima en duurzaam hout voor weidpalen op. In de buurt van de hoeve, op een perceel dat bekend stond onder de naam Sparrenbos is 4 hectare beplant met naaldbos: gewone den, lorken douglasspar. Dergelijke percelen geven nestmogelijkheden aan verschillende vogelsoorten waaronder de ransuil. Tijdens een avondwandeling van Natuurpunt konden we enkele jaren geleden een mooi show beleven van twee rondvliegende ransuilen Rond het bos is een struikgordel aangeplant. In die zone vinden heel wat diersoorten voedsel en dekking. De laatste jaren is al af en toe een ree waargenomen in het jonge bos. Deze reeën hebben jongen in het provinciedomein 't Veld die je kan zien vanaf van het Rhodesgoed. Ook wezel, hermelijn, bunzing en vos behoren tot de nieuwe bewoners. Naast de algemene broedvogels zoals tjiftjaf, spotvogel en fitis, zijn o.a. rietgors, dodaars en ransuil van de partij. Ook de algemene dagvlinders zoals distelvlinder, atalanta, bontzanddoogje, kleine vos en icarusblauwtje vinden de weg naar het Rhodesgoed. In 2001 zijn in samenwerking met de provincie heel wat werkzaamheden uitgevoerd aan de Rhodebeek. De Rhodebeek kan opnieuw meanderen en een viertal poelen brengen heel wat leven mee: onder meer kleine watersalamander, alpenwatersalamander, groene en bruine kikker hebben er al een onderkomen gevonden.

Recreatie

In het Rhodesgoed komt de wandelaar ruimschoots aan zijn trekken. Vanaf het parkeerterrein start er een bewegwijzerde wandeling. Voor de jonge bezoekers is er een speelbos aangelegd van ongeveer 2,5 hectare waar ze vrij kunnen ravotten. Sinds een tweetal jaar is er een cafetaria geopend en zijn in een bijgebouw educatieve panelen rond bos opgesteld. Voor het cafetaria is er ook een ruim terras en een speelplein.

Wim Marichal
Bron : www.natuurenbos.be